

TELE PENSJONISTEN

Medlemsblad for Telepensionistenes Landsforbund Nr. 2/05 - 31. årgang

Telepensjonistenes Landsforbund**Postadresse: 1331 Fornebu. Besøksadresse: Kongensgt. 8, Oslo.****Telefon 22 77 69 52 - telefaks 22 77 69 55,****e-post: kon.telepensjonistene@telenor.com - Nettside: www.telepensjonistene.no****Landsstyret**

Leder	Dagfinn Skarbøvik Ryenbergvn. 73 B, 0677 Oslo	tlf. 22 57 22 12
Nestleder	Arnulf Krokan, Haldenv. 9, 1387 Asker	66 78 35 44
Sekretær	Kjell Ivar Tangen, Lutvannsv. 4, 0676 Oslo	22 30 72 29
Kasserer	Ragnhild Møklebust, Ekraavn. 7C, 0756 Oslo	22 50 38 19
Styremedlemmer	Bjarne Ulvang, Myrholtet 242, 5142 Fyllingsdalen	55 16 38 65
	Gerd Blomstrand Kristensen, Tjeldberget 11 /LE 301, 8012 Bodo	75 58 11 68
	Anne-Berit Aune, Utsikten 78, 9018 Tromsø	77 67 51 00
Varamedlemmer	Elisabeth Augland, Koggevn. 62, 4624 Kristiansand	38 08 52 78
	Jan H. Andreassen, Blomstervn. 37, 2208 Kongsvinger	62 81 59 40
	Sverre Steinstad, Sundsnesvn. 35, 7670 Inderøy	74 15 32 26
Revisor	Kjell Berglie, Selvbyggervn. 127, 0591 Oslo	22 65 30 05
	Reidun Sandnes, Låvevn. 50, 0682 Oslo	22 26 49 80
Vararev.	Edgar Roli, Krokusv. 30, 1475 Finstadjordet	67 90 27 04
Redaktør:	Jahn Hassel, Harry Borthens vei 14, 7040 Trondheim	tlf. 73 50 01 67
	E-post: janhasse@online.no	mob. 918 39 635

Forsidebilde: Seilskuta Statsraad Lehmkuhl er Bergens stolthet. Foto: Arne Fosse.
 Grafisk Produksjon: Lade Offset A/S
 Opplag: 3650

Innhold:

Lederen har ordet	3	Vel blåst i Bergen	12
Redaktørens hjørne	4	Et hjertesukk	14
Ny tid	4	Telejubileum i Trondheim	15
Otta opplysningsssentral 25 år	5	Entusiast og tradisjonsbærer	15
Ambassadører vi?	6	Til Kristiansund for uten grunn	16
Sofustanker	7	Glint fra telehistorien - del 2	18
Teknisk pådriver i 30 år	8	Annonsen Opplysningen 1881	19
Nytt fra Arbeidsutvalget	11		

Frist for innlegg til neste nr.: 10. september 2005

Send helst stoff via E-post eller på diskett via posten.

Redaktøren forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

LEDEREN HAR ORDET

Med dette avslutter jeg mine fire år i ledelsen av Telepensjonistenes Landsforbund. Stafettpinnen leveres videre, og med en viss lettelse kan jeg registrere at jobben er sluttført. Litt vemodig er det også, selvsagt. Det har vært interessante oppgaver, utfordringer å ta fatt på, frustrasjoner, men likevel tilfredshet når problemer ble løst. Underveis har det vært møter med hyggelige mennesker. For styret har siktemålet med innsatsen vært: Å få til et landsforbund som fungerer og som er liv laga fremover, til beste for nåværende og kommende telepensjonister.

Det avgående styret, inkludert meg selv, er så ubeskjedne å mene at det nye styret tar over ansvaret for et forbund med en stø plattform for sin eksistens, og med en god og ryddig arbeidssituasjon:

- vi har gode relasjoner til Telenor
- det er etablert en god og oversiktlig økonomi
- leieforholdene er i hovedsak ryddet opp i,

Et nytt styre får derfor mulighet til å konsentrere seg om å styrke kontakten med foreningene og medlemmene. Det er viktig å rekruttere de nyere telepensjonistene. De yngre pensjonistene er ikke lette å fange opp, og de fleste av dem synes at de er altfor "unge" til å integreres i pensjonist-sammenheng. Kanskje navnet heller bør være "tele-seniorer"?

Den gode kontakten med Norsk Pensjonistforbund gjennom SAKO-organisasjonene er en viktig og nyttig samarbeidsmulighet. Bl.a. innebærer etableringen av den kommende nye pensjonsordningen at det er nødvendig å holde seg oppdatert og på banen. På vegne av våre egne pensjonister blir det også viktig for styret å følge opp hva som skjer med pensjonene fra Telenor Pensjonskasse. Blir

pensjonene regulert i henhold til G slik det var forutsatt, eller taper Telenor-pensjonistene i realiteten på at Statens Pensjonskasse ble "forlatt"?

Perioden i landsforbundet har klart gitt en utfordring i bruken av de "små, grå", noe jeg anser som utelukkende positivt. Men etter 4 år blir det fint å få en løsere tidsramme, og å kunne legge planer på et friere grunnlag. Derfor vil jeg her gjenta noe jeg skrev i en tidligere leder for å minne oss alle på hvor godt vår generasjon pensjonister har det:

- vi lever lenger enn tidligere generasjoner
- vi har gjennomgående en bedre helse
- vi har en bedre økonomi
- vi har et viktig gode, nemlig tid - tid som kan disponeres fritt

Det er opp til oss selv å bruke mulighetene fullt ut så lenge vi kan, - prøve å bremse litt på tidens raske gang. For å sitere teksten fra min sønns låt: "to slow down this - seemingly - non-stop July". Både han og vi vet så altfor godt at alt er forgjengelig og at intet, dessverre - varer non-stop.

Til slutt vil jeg få ønske det nye styret lykke til med arbeidet!

Takk for meg i landsforbundet!

*Med vennlig hilsen
Gerd Waaktaar Gamst*

REDAKTØRENS HJØRNE

Landsmøtet 2005 i Bergen er historie. Bergensforeningen med leder Aslaug Hellevang i spissen gjorde jobben sin vel som vertskap. Forbundet har fått ny

leder, nestleder og et nytt medlem i styret. Vi gratulerer med vervene og takker de tre som gikk av, for vel utført arbeid i perioden.

Valgkomiteen holdt sin innstilling hemmelig inntil kvelden før det skulle være valg. Etter min mening er det kritikkverdig. Innstillingen burde vært kjent på forhånd, slik at utsendinger og lokalforeninger hadde mulighet for å vurdere forslagene og eventuelt foreslå alternative kandidater dersom de var uenige eller hadde andre kvalifiserte kandidater. Slik det nå var kunne det minne om bevisst strategi for å unngå diskusjoner om alternativ. Det er en lite demokratisk fremgangsmåte. De som var innstilt og ble valgt, er sikkert godt kvalifisert og motivert for oppgaven. Det er hemmelighetskremmeriet før valget jeg mener er galt.

Vi trenger ikke bare en eldrebølge for å forsvare pensjoner og pensjonsrettigheter vi trodde vi hadde, vi trenger en hel Tsunami. Med forente krefter valser vi ned all motstand. Spriker vi, blir det knapt en krusning. Bukker vi, vanker kanskje almisser. Pensjonistkraften er sterk, blir den temmet som vannet i fossen. Det er ikke uten grunn at alle partier nå viser stor omtanke for oss foran stortingsvalget.

Det dukket opp minner og tanker ved 60-årsmarkeringen for frigjøringen i 1945. For vår generasjon betyr dette mye. Nasjonal frihet er en skatt å ta vare på. I dag er friheten vår

en stor selvfølge. Fiender finns knapt, og Forsvaret trappes ned. Den kalde krigen er historie, nå har vi bare den varme. Den dreier seg om energi, om tilgangen til verdens olje- og gassressurser, om fisken i havet. Påstått rettmessig eierskap kan fort bli oss frarant i rettferdighetens navn av de som trenger billig energi, rent vann og mat fra havet. Hva skal vi forsvare oss med da?

Vi kan glede oss over at Telenor går så det suser, særlig i utlandet. Likevel må det kostnadskutt i milliardklassen til for at aksjonærene skal få nok avkastning. Det varsles derfor nye runder med nedbemanning. På landsmøtet i Bergen ble det oss fortalt at over 2/3 av de ansatte er stolte over å jobbe i dagens Telenor, i følge en intern måling. Nye kutt kan fort snu dette.

Festlige markeringer av 150-års jubileet går sin gang rundt om i landet. Vi har god grunn til å takke for å være invitert. Møt opp, du blir ikke skuffet.

Det er lett å kritisere Telenor når vi syns pensjonistene blir for lite påaktet. Men i virkeligheten har vi grunn til å være glad over den støtte og oppmerksomhet som vi får. Telenor er slett ingen versting når det gjelder å støtte opp under sine pensjonistforeninger. Så takk for det!

For meg er en epoke forbi. Å ha prøvd seg som redaktør har vært både morsomt, givende og slitsomt, slik det skal være. Nå er det tid for andre pensjonistsysler og andre oppgaver uten å være bundet av klokke og kalender.

Jeg takker for meg og ønsker den nye redaktøren lykke til, hvem det nå måtte bli.

God sommer til alle lesere!

Jahn

Ny tid

*Vi blir ikke grå
vi gamle lenger,
blir bare mindre ung
for vi har jo penger
til å holde oss fjong.*

*Så bestemor i gyngestolen
er en saga blott
Nå danser vi sving
i silkekjolen
og slekta kan ha
det så godt.*

Mary Solvik

Dikteren Mary Solvik
"danser i silkekjolen"

OTTA OPPLYSNINGSSENTRAL

25 ÅR

Det var gedigen feiring da Otta opplysningsentral fylte 25 år. Alle ansatte og 33 pensjonister var invitert til festmiddag og overnatting på Fosshem Hotell i Lom. Feststemte jubilarer ankom hotellet om kvelden lørdag 12. mars 2005. Dette gamle og ærverdige hotellet ligger ved gamle Lom stavkirke like ved Lomseggen, som er inngangsporten til Jotunheimen.

Etter en velsmakende "tytingcocktail", var det morsom underholdning av duoen "Dissen og Solhjem" med sine vittigheter om døler og dialekter. Ole Petter Brendstuen var kveldens toastmaster, mens Geir Stampeløkken fungerte for avdelingsleder Trond Wæhler som var forhindret på grunn av sykdom.

Kristoffer Hovland, kom direkte fra Tromsø, hvor han hadde mottatt prisen som "Årets kjøkkensjef", – valgt av alle landets kokker. Han skiftet fra reiseantrekk til kokkeantrekk og presenterte menyen. Den var en enestående kulinarisk opplevelse som ikke lar seg beskrive med ord, – den må oppleves!

Det var mange taler. Leder for opplysnings-tjenesten, Anne Karin Sogn, og viseadministrerende Karen-Johanne Strømstad holdt en "felles tale" med innlagt sang til Otta OP. De visste også å verdsette hva vi pensjonister hadde bidratt med. Tolv av dagens ansatte fikk en rose hver å for å ha vært med helt fra starten for 25 år siden.

Ragnhild Hundere hilste til jubilarer fra Nofu-Kommunikasjonsforbundet. Hun fortalte at hun hadde 10-årsjubileum som "Otta-vær" i 2005. Hun var blitt godt

mottatt og trivdes godt som Gudbrandsdøl. Toril Eide takket for maten og mintes mange morsomme episoder fra oppstarten på Otta.

Som et lite minne om tiden fra de første ti årene på Otta, refererer jeg et innlegg vi hadde i Telenytt da Otta OP fylte 10 år den 13. mars 1990:

OTTA OP - 10 ÅR.

Om ettermiddagen 13. mars 1980 var det riksautomatisering på Otta, og 28 av personalet startet et helt nytt arbeid på opplysningsentralen. Forut hadde alle vært på Kongsberg for å få innføring i det nye arbeidet. For å hjelpe abonnentene med å finne nye telefonnummer m.m., brukte vi leseapparater og microfisher. Personalet kom fra Dombås, Lom, Otta og Vågå. Riksautomatiseringen i Nord-Gudbrandsdalen var gjennomført! Det ble en "smertefri" overgang under dyktig ledelse av avdelingsleder Gunvor Skjelstad fra Dombås.

De første dagene ekspederte vi kun abonnenter fra Gudbrandsdalen, og det var stille før stormen. For da Oslo-trafikken ble satt på, ble det fart i trafikken. I 1980 ekspederte vi 252.000 anrop. I 1983 var det økt til 3.3 millioner anrop, og på de siste 10 årene har vi ekspedert ca. 21.5 millioner anrop totalt.

Vi startet med 16 ekspedisjonsplasser, men har utvidet til 23 plasser for å klare trafikken. I dag er det 60 personer som har sitt arbeid på opplysningsentralen.

Direktør for Opplysnings-tjenesten Anne Karin Sogn og viseadministrerende Karen-Johanne Strømstad både talte og sang da Opplysningen på Otta feiret 25 år.

I perioden 14.01.82 – 23.02.87 hadde Otta OP en filial på Rena med 5 ekspedisjonsplasser og et personale på ti. Disse ble overført til Tynset OP i Hamar teleområde.

I mai 1983 kom personalet fra rikstelefonen på Vinstra. Siste pulje kom i februar 1984, da Fåvang, Hundorp og Ringebu ble automatisert.

Våren 1985 gikk vi over til et EDB-basert opplysningssystem. De gamle leseapparatene ble erstattet med moderne dataterminaler. Vi måtte lære alt på nytt, - men dette var fantastisk lett!

Otta OP har tidligere ekspedert ca. 30 % av Oslo-abonnentene og abonnenter fra Gudbrandsdalen og Svalbard. Fra april 1989 fikk både Fagernes, Otta og Tynset/Rena rutet sin Oslo-trafikk til en felles fordelingsentral. Fra januar 1990 kom også Askim med i denne fellespoolen. I tillegg er lokaltrafikken for Otta og Fagernes også rutet til denne sentralen. Dette skal gi oss en jevnere fordelt trafikk.

November 1988 skulle være "deadline" for OP2, et enda mer avansert opplysningssystem. Nå skriver vi mars 1990, - og det er nå forhåpentlig like om hjørnet. Vi feirer dagen med kaffe og bløtkake.

Hilsen Mall

Jeg håper at både pensjonistene og den unge garde har interesse av å se hvordan vi hadde det i de første 10 årene. Det var ikke bare enkelt, men alle ansatte gjorde en strålende innsats.

Ja, tidene har forandret seg! Fra kaffe og bløtkake i 1990, til gourmetmiddag på Fossheim Hotell! Nå er det kun 6 opplysningssentraler igjen. Og de tjener penger og gjør det godt. Teknikken er ytterligere forbedret, bl.a. har flere av sentralene kartopplysninger, slik at de også kan rettleder abonnentene om hvor de skal kjøre for å finne frem.

I følge Telepensjonisten nr 1/2005 skal nå Opplysningen bli AS, med 15 % private eierandeler. Hva bringer fremtiden? Telenor feirer i år 150 års jubileum, kanskje vi møtes på Fornebu 4.juni 2005? En del av oss har faktisk arbeidet i Televerket i over 40 år!

De fleste av pensjonistene foretrakk og dra hjem til sine lune reder. Etter å ha inntatt kaffe avec, og mens dansemusikken ljomet som høyest i baren, trakk vi en etasje opp. Men da gikk også bussen hjem.

En kjempestor takk til administrasjonen på Otta som lot oss pensjonistene få oppleve en slik festkveld.

Magnhild Syrrist

AMBASSADØRER – VI?

Telenor har satt i gang et ambassadørprogram for egne ansatte. Det går ut på at de ansatte skal opptre som gode ambassadører for bedriften overfor venner, bekjente og familie som har hatt negative opplevelser, og delta i omdømmebygging. Motytelsen er penger og rabatter på eget bruk av tjenestene.

Enn om pensjonistene også ble kallet som ambassadører for Telenor? Kanskje kan Baksaas & Co ha nytte av noen av de 4000 pensjonistene i ambassadørprogrammet? Sjøl har de visst nok ikke tenkt tanken, så vi tenker den for dem.

De ansatte kan bli ambassadør ved et tasteklink på intern-nettet 'telenor@work' og få gode rabatter på tre tjenester for å drive aktiv kundepleie for Telenors pro-

dukter. Vi pensjonister kan ikke klikke på samme måte, selv om det ennå ikke har klikket for oss. Men ærlig talt, det må ha klikket for noen i markedsføringsavdelingen (ja da, det heter selvfølgelig noe engelskaktig i dag, som vi ikke kjenner, men poenget er likevel å verve kunder?).

Vi er ikke pappskaller, vi har da vært med og jobbet fram Telenor. La gå at vi ikke er multimedia-bruker på mobil og ikke digger pornokanaler på Canal Digital. Men du verden som vi kan selge og forsvare Telenor i konkurransen om de mer tradisjonelle produkter. Og forstand på penger har vi, så gi oss et tilbud, og vi vil stå på. Men vi jobber ikke gratis, det har vi da lært av ASA-konsernet.

Ivar P.

SOFUSTANKER

Matematikk er vanskelig. Det er opplest og vedtatt. Språk er også vanskelig, om enn ikke så vedtatt, selv treåringer snakker jo utenlandsk. Matematikk dreier seg om tall, og språk om bokstaver, når noe skal beskrives. Tall blir til mengder og størrelser. Bokstaver blir til ord og mening. Mens matematikken er eksakt og ufravikelig, er språket mangslungent og fleksibelt.

Her om dagen skulle jeg en dag forklare madamen hvordan regne med bokstaver som symbol for tall. Men da jeg nevnte ordet matematikk, ble det full blokkering. "Matematikk" er skremmelsespropaganda for både unge og gamle, og er en trussel mot den ekteskapelige lykke. Så forsøket på en oppklaring var dødfødt. Men sirkelens egenskaper og tallet 3,14, eller π (pi), som det heter i matematikkspråket, vakte en viss interesse. Det kan sies mye om søte π -er også, men det er jo en helt annen sak.

Så heller snakket vi om språk. Hvorfor vil ikke Staten lære flyktninger som har kommet til landet, å snakke norsk? Hvordan skal vi ellers snakke med dem og få en sjanse til å forstå hverandre? Vi kan gå på kurs og lære kattespråk og hundespråk. Selv katta og bikkja sender vi på dressurkurs, slik at de kan lære å forstå oss. En utlending, velkommen eller ikke, er ikke et dyr. Han likner da på meg. Kanskje han også tenker som meg også, for alt det jeg vet. Men spørre han kunne jeg ikke. Staten lærer knapt nok sine egne barn god norsk, så hvorfor bruke tid og penger på en inntrenger? La dem heller seile sin egen sjø og bli desperat.

Desperat ble også min kjære, da jeg antydte at det kunne vært moro å kjøpe seg en motorsykkel på gammeldagan, nå når vi hadde tid, om enn ikke råd. Hun mintes nok en forekteskapelig elskovstur på scooter til Danmark, hvor vi trynet på sleip grusveg på dag nummer to i bakkene opp mot Dovrefjell. Det ble i hvert fall øyeblikkelig veto i stedet for vito på tur.

En polakk malte huset mitt for en billig penge. Men snakke norsk kunne han ikke, og ingen brydde seg om det. Unntatt malerlauget som så lettkjøpt fortjeneste forsvinne til et U-land i stedet for i egne romslige lommer. Det hjelper ikke å si 'faen heller' når du ikke blir forstått.

Vi har verdens beste oppdrettslaks, men til innbruddspris i følge EU. Så derfor straffetoll. Men det spørres nå hvem som egentlig straffes. Laksen vår er god, etterspurt og verdt prisen, så EU kommer nok tilbake og ber om mer norsk vare.

7. juni er passert og antiunion er markert kongelig og politisk. Med en u-Forsvarlig klem fra vår egen forsvarsminister ble Donald Rumsfelt velsignet i Stavanger før han erklærte fjellene i Norge som fortsatt åpne for amerikansk forsvarsmateriell. Godt å vite at 'dem skjøt om oss', for å sitere grasrota.

Telenor både jubilerer og rasler med nye oppsigelser. Sannelig, sorgen og gleden vandrer til hopes. Som miniaksjonær kunne jeg glede meg over en drøy hundrelapp av årets utbytte. At det monner, er å ta hardt i. Jeg kunne nå heller tenkt meg å donere skjerven tilbake, slik at kanskje noen flere arbeidsplasser kunne beholdes. Syns jeg ser økonomene grøsse over slik lettsindighet. Sofus-økonomi er nok ikke stuerent Vi er jo oppdratt til å kare til oss, ikke til å gi fra oss.

Alderen tynger, også for Sofusen. Virus på PC-tassen og ei vrangvillig mus får meg til å legge inn årene (de vi ror med). Før i tida sulet vi opp og rodde heim når fisken ikke lenger beit. Nå slår vi av PC-en og sletter mailadressen.

Så takk for meg!

Sofus

God Sommer

TEKNISK PÅDRIVER I 30 ÅR

I 1972 ble Ole Petter Håkonsen hentet inn som forskningssjef i Televerket. Han ble med fra starten av det vi kan kalle sivilingeniøræraen i Telenor, som startet med den store omorganiseringen i 1971. Da ble det satset på kompetansebygging på høyt nivå. Han gikk av som teknisk direktør i 2001 da han fylte 62 år. Da hadde han ledet den tekniske delen av Telenor gjennom en fantastisk teknologisk utvikling og vært med å legge grunnlaget for dagens velsmurte tekniske apparat.

En seilende pensjonist

Vi møtte pensjonisten Ole Petter Håkonsen, eller Ole Petter som han helst kalles, til intervju en vårdag i april. Han er en ihuga seiler og vokste opp med seilbåt som kjært familieeie. Etter studietida på NTH og noen år ved ELAB/SINTEF, ble det farvel til Trondheimsfjorden, og egen seilbåt ble anskaffet. Fra en beskjeden start hva angår størrelse og sjødyktighet, er han nå den glade eier av en 37 fots havseiler med det klingende navnet "Karen Vivian". Navnet er ikke tilfeldig valgt, forteller den stolte bestefar. Av seks barnebarn er det to jenter, og det er de som har gitt navn til familiens stolte havseiler.

Utålmodig ventet Ole Petter nå på sjøsetting etter årets båt puss. Færderseilasen i juni er et av familiens samlingspunkt. Til og med en utvandret sønn pleier årvisst å komme fra USA for å være med på ferden til Færder. Ole Petter får sjøsprøyt i øynene når han beretter om de mange fine opplevelsene under disse seilasene. Om skogen av lanterner som duver i nattermørket, om morgensola over Jeløya som først farger mastetopper, og dernest tenner lys i tusen hvite seil. -Et syn du burde få oppleve, sier han oppglødd over tanken på det som venter familiemannskapet på "Karen Vivian".

Ole Petter takket for seg i Telenor i 2001. Da var han blitt 62 år og klar til å la andre overta styringen av det tekniske

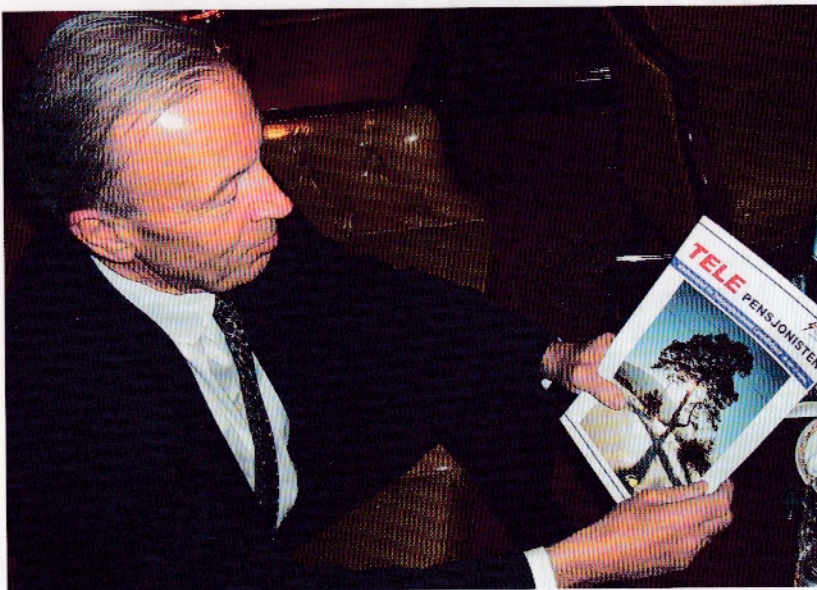
apparatet i Telenor. -Nå er jeg nesten pensjonist på full tid, forteller han. Det er bare et styreverv og et deltidsprofessorat ved NTNU igjen, før yrkeskarrieren er definitivt slutt.

Oppfinner og patenteier

Det første produktet av betydning som Ole Petter var ansvarlig for å utvikle i ELAB/SINTEF-perioden, var et nytt localizer-antennesystem for det verdensomspennende innflygings-systemet ILS som alle fly og flyplasser benytter i dag. Det er det systemet som tar flyene trygt ned selv om sikten er minimal, fordi flygeren vet nøyaktig hvordan flyet ligger i forhold til den optimale og trygge innflygingsveien.

Det nye antennesystemet ble utviklet på oppdrag fra Luftfartsverket. Det ble tatt ut patent på løsningen i ti "industrialiserte land". Produktet ble en betydelig industriell suksess og produseres fortsatt. -Vi hadde flaks, mener han selv i ettertid. Det er nok for beskjedent. Det var heller faglig dyktighet og hardt arbeid som var suksessfaktorene.

Et eksemplar av det nye utstyret ble tidlig sendt til USA for utprøving og godkjenning. Testresultatene var gode og lovordene mange. Men så ble det stilt, inntil et amerikansk

Bildetekst: Tidligere teknisk direktør Ole Petter Håkonsen er godt fornøyd med livet som pensjonist, og studerer *Telepensionisten* med interesse.

firma hadde kopiert produktet og lanserte det som sitt eget!

En skulle tro seg på trygg grunn med patentet i lomma, men det hjalp lite. Det måtte en lang og kostbar retts sak til for å forsvare patentrettigheten, og det frarådet advokatene. Så det endte med at tre firma, - et norsk, et amerikansk og et japansk -, startet produksjon av Ole Petters antennesystem. Systemet ble dermed en slags "verdensstandard". Med opphavsrettigheter kunne det ha blitt solide inntekter på unge Håkonsen. -Men jeg har nå gleden av å oppleve at "systemet mitt" bringer meg trygt ned hver gang jeg legger ut på flytur, smiler Ole Petter, og det er nok for meg.

Forskning med suksess

Etter årene på SINTEF/ELAB i Trondheim, og med doktorgrad i "Antennas and Propagasjon" i lomma, ble han i 1972 hentet inn til Forskningsavdelingen (TF) i Telenor av utviklingsdirektør Dr. Nic Knudtzon. Erfaringen med Televerket fra tiden med forskning og produktutvikling i SINTEF var heller negativ, og det var under tvil at Håkonsen takket ja til jobben som forskningssjef.

Han hadde også arbeidet med satellittkommunikasjon før han kom til TF. Han fikk derfor ansvaret for å videreføre det arbeidet Nic Knudtzon allerede hadde startet. En rekke nye prosjekt kom i gang; dels for å bygge opp kompetanse, dels for å møte konkrete behov.

Utfordringene kom fort. Allerede i 1974 ble Televerket konfrontert med behov for pålitelige telekommunikasjoner i forbindelse med den forestående utbygging av de norske oljefeltene i Nordsjøen. Det var problemer både med rekkevidde og pålitelighet av konvensjonelle kommunikasjonssystemer så langt til sjøs. Oljeselskapene ville helst bruke gammel teknologi med troposcatter som ble brukt i britisk sektor.

Planene for satellittkommunikasjon til Svalbard var under utredning, og seksjonssjef Veastad i Radioseksjonen i Teledirektoratet fikk oljeselskapene på norsk sokkel med på å satse på et nytt satellittkommunikasjonssystem, -NORSAT. Det ble utviklet på rekordtid under ledelse av Hans Fjøsne, og tatt i bruk allerede i 1975. NORSAT ble en suksess. Televerket valgte riktig da de satset på satellittkommunikasjon for oljevirkosomheten i Nordsjøen. NORSAT ga også satellittforbindelsen til Svalbard.

Norge var på begynnelsen av 70-tallet fortsatt en av verdens største sjøfartsnasjoner, og behovet for gode telekommunikasjoner til og fra skipene var stort. Dette ble en ny utfordring for TF og Televerket. I samarbeid med flere industriselskaper ble verdens første helautomatiske kystjordstasjon for satellittkommunikasjon til skip

utviklet og etablert på Eik. Norske skipsterminaler vant stor ry i markedet og ble en suksess for norsk industri. Myndighetene og pressen framhevet prosjektet som et stjerneeksempel på fruktbart samarbeid mellom det offentlige Televerket, Forskningsrådet og industrien. Det vanket mye ros til Televerket og var en fin markering av at Norge var langt framme med satellittkommunikasjon.

Det ble også etablert en ny internasjonal organisasjon, INMARSAT, etter stor innsats fra Televerkets Ole Johan Haga. Alle sjøfartsnasjoner, inkludert Sovjet, sluttet seg til INMARSAT. Det viste seg at sikkerheten til sjøs tross alt var viktigere enn landenes særinteresser.

Fra forskningssjef til teknisk direktør

I 1982 ble Håkonsen kallet til stillingen som teknisk direktør etter Per Mortensen. Servicesituasjonen på telesektoren i Norge var elendig. Lange ventelister, dårlige nett og fremkommelighet, mangelfull service og høye priser preget situasjonen. Her måtte noe gjøres!

Fram til første del av 1970-tallet var det akseptert at Televerket kjøpte det teletutstyret som de to "norske" hovedleverandørene EB/LME og STK hadde å tilby, og til den pris som ble forlangt. Med andre ord var vi i stor grad i lomma på leverandørene. Utvikling av egen kompetanse ble derfor satt i gang, slik at vi selv kunne ha styring med ønsket utvikling.

Det nye telenettet

Digitalisering og utbygging av fastnettet og mobilnettet kom i fokus ut over 80-tallet. Ole Petter legger ikke skjul på at det var den aktive rekrutteringen av sivilingeniører til viktige posisjoner i Telenor som la mye av grunnlaget for den gode tekniske utvikling i Televerket i denne perioden. Televerket ble et arnested for den kunnskapsutviklingen og det tekniske pådrivet som på rekordtid ga oss et topp effektivt telenett.

Men veien var ofte tung å gå når det gjaldt å vinne forståelse for lønnsomheten i et tjenesteintegreert, digitalt telenett. Det var både fagbåser, kjepphester og tvilende økonomer som måtte overbevises. Og konsekvensene av et integreert telenett med sentralisert drift var skremmende for mange, ikke minst for personalorganisasjonene.

To store prosjekter ble satt i gang. DIGSTRAT (Strategi for digitalisering av telenettet) og INDIG (Innføring av digitale sentraler). Dette vekket fagmiljøene, og det ble en fight for å få "sine" folk inn i prosjektledelsen.

Det ble full stopp i utbygging av analoge sentraler, og - etter mange og lange diskusjoner - innhentet tilbud på digitale sentraler også fra internasjonale leverandører i tillegg til de to "norske", som hittil hadde hatt et de

facto monopol og skodd seg godt på salg av sentraler til Televerket. Nytt var også at alt utstyret de kommende årene skulle leveres av en leverandør. Dermed ble det et skikkelig volum på leveransen og lavere pris.

Problematiske omstilling

Motkreftene i Televerket var sterke. Frykten for at enklere drift og redusert betjening skulle føre til overbemanning, var relevant. Mange på teknisk side og i trafikkenheten husker sikkert motstanden da vi gikk over fra manuelle til automatiske prøveringer for å teste kvaliteten av telefonnettet. Trafikkveisproveren (TVP) ble ikke akkurat ønsket velkommen. Det måtte tre direktørmøter til før den ble vedtatt lansert. Det var det etablerte televerket som da møtte konsekvensen av den teknologiske utviklinga som lå i tiden.

-Personalet i Televerket/Telenor har mye å være stolte av, sier Ole Petter oppriktig. Veien fra å være en av telesinkene i Europa på begynnelsen av 80-tallet, til å bli betegnet som et av verdens ledende teleland ti år senere, innebærer en teleteknisk bragd av dimensjoner. Det vakte også stor oppmerksomhet langt ut over våre grenser. Det kom delegasjoner fra flere land for å studere våre konsepter for sentralisert drift av telenett og sentraler.

Men det er ikke alt fra denne perioden vi har like god grunn til å være stolt av. Basert på innspill fra Teknisk avdeling om endret bemanningsbehov som følge av digitaliseringen, viste analyser foretatt av Korntorp-utvalget allerede i 1984 at ca 3000 personer ville bli overtallige i 1990, hvis ikke rekrutteringen omgående ble begrenset gjennom naturlig avgang. Men daværende ledelsesstruktur og de nære bånd som eksisterte mellom personalorganisasjonene og mange av topplederne, førte til en slags "kollektiv ledersvikt". Det ble derfor i praksis umulig å håndtere denne problemstillingen på en effektiv måte.

Løsningen var ikke overraskende: Et nytt utvalg ble oppnevnt, denne gang med en distriktsdirektør som leder. Resultatet ble som forventet. Den ytre etat hadde ikke behov for sentrale pålegg om nedbemanning! Til tross for gjentatte advarsler fra teknisk side, ble derfor nødvendige tiltak ikke satt i gang i tide.

Flere år senere, i 1990, bekreftet GANT-prosjektet (Gevinst av ny teknologi) med fungerende økonomidirektør Tor Thoresen som leder, at vi var på vei mot en overtallighet på ca 3000 ansatte. Men da var det for sent å håndtere overtalligheten gjennom naturlig avgang alene. Og, - som vi godt husker, - måtte tusenvis av våre kollegaer etter hvert forlate sine arbeidsplasser. Det var et trist eksempel på resultat av ledelsessvikt.

Smertefull tilpassing

Nye koster måtte til, og Tormod Hermansen ble kallet til den tunge jobben å ordne opp.

Som ny i gamet var Hermansen lydhør for de fakta Håkonsen og andre la fram. De to ble raskt et viktig radarpar da hele telenorge skulle overbevises om hva som måtte til av endringer for å få et modernisert og konkurransedyktig Telenor.

Resultatet kjenner vi alle. Etter en smertefull prosess for å rette opp ledelsens unnlatelser over mange år, fremsto det reorganiserte Telenor til slutt som en bunnsolid bedrift som hevder seg godt i internasjonal konkurranse med de store teleselskapene.

Hermansens personlige egenskaper, kombinert med hans politiske og departementale bakgrunn, gjorde ham som skreddersydd for oppgaven. Ole Petter gir uttrykk for at verken han selv eller noen andre i Telenor ville ha maktet å gjennomføre prosessen med nedbemanning, omorganisering og selskapsdannelse i et tempo som gjorde at Telenor kunne fremstå som friskmeldt og klar da konkurransen for alvor kom i 1998.

Teknisk kompetanse veien til suksess

Når vi spør om hans tanker om fremtiden for Telenor, viser Håkonsen til at det var bedriftens egen tekniske kompetanse og innsikt som var grunnlaget for den vellykte tekniske utvikling bedriften har vært igjennom. Tidligere hadde Televerket i stor utstrekning basert seg på leverandørenes råd og tilbud, uten selv å ha nødvendig kompetanse til å vurdere den samlede effekt av disse. Dette var en av hovedgrunnene til den begredelige situasjon vi hadde på telesektoren i begynnelsen av 80-årene. Systematisk utvikling av egen kompetanse har vært helt nødvendig for å kunne håndtere overgangen til digitale nett og tjenester økonomisk og teknisk.

Dagens telesystemer og løsninger er godt spesifisert og velprøvd, her ligger få problemer. I en lang periode nå har vi derfor kunnet basere oss på standardisert utstyr fra leverandørenes hyller. Vi befinner oss i det som ofte kalles "modenhetsfasen" av teknologien. Kravene til utvikling begrenser seg stort sett til videreutvikling (incremental innovation) og tilpassing av den eksisterende teknologien. I en slik situasjon er det fristende å nedprioritere videre kompetanseutvikling, og igjen basere seg på leverandørenes kompetanse.

Vi står imidlertid nå foran en ny utvikling på telesektoren som ventelig vil bli minst like krevende som den vi opplevde ved overgang fra analog til digital teknologi (radical innovation). Historien viser at ved slike utviklingsforløp blir det ofte de store og veletablerte selskapene som står igjen som taperne, fordi de var så opptatt av dagens business at de ikke greide å omstille seg i tide.

For å unngå dette, og for ikke å komme i lomma på leverandørene på nytt, er det derfor helt nødvendig å videreutvikle Telenors egen kompetanse på områder som i dag ikke står sentralt i verdiskapingen. Dette blir antakelig Telenors største utfordring i årene som kommer.

Det gode pensjonistlivet

På spørsmålet til slutt om hva han er mest glad for som pensjonist, svarer Ole Petter uten å nøle: Å se barnbarna

vokse opp og utvikle seg. Nå kan jeg dele mer av min tid med dem. Det er tid som det ble for lite av til mine egne barn, da jeg sto i full jobb fra morgen til kveld. Men akkurat nå gjelder det å få seilbåten på vannet og forberede seg til Færderseilasen, avslutter Ole Petter Håkonsen med et med et stort smil.

Nytt fra Arbeidsutvalget

Fra 17. februar til 25. mai 2005 har vi hatt 9 møter i Arbeidsutvalget og et møte i Landsstyret. De viktigste sakene har vært:

Avvikling av foreningen i Nord-Østerdal

Etter flere forsøk på å få valgt nytt styre har lokalforeningen i Nord-Østerdal konkludert med at avvikling av foreningen er eneste mulighet. Etter samtaler mellom lederne i Hamar og Nord-Østerdal gikk årsmøtet inn for "kollektiv innmelding" av medlemmene i Hamarforeningen. Hamar vil da ikke kreve inn kontingent fra de nye medlemmene for 2005.

Arbeidsutvalget ser på dette som et ekstraordinært tilfelle, der en vesentlig del av medlemmene har gitt klart ønske om å beholde kontakten med forbundet vårt når foreningen nedlegges. Det forutsettes at samtlige medlemmer i lokalforeningen får tilsendt protokollen fra årsmøtet, og gis en klar mulighet til eventuelt å reservere seg mot innmelding i Hamarforeningen. Landsstyret godkjente denne fremgangsmåten i møte 19. april 2005.

Landsmøtet 2005

Forberedelsene til Landsmøtet har vært den høyest prioriterte og mest tidkrevende oppgaven for oss i Arbeidsutvalget i rapporteringsperioden. Vi har arbeidet med saker som Beretning fra Landsstyret, budsjett for 2005 og 2006, foreløpig og endelig innkalling til Landsmøtet, brev og annen kontakt med foredragsholdere, skaffe kandidater til landsmøtevervene, behandle forslag til vedtak fra lokalforeningene og utarbeide egne forslag til vedtak fra Landsstyret, utarbeide program for Landsmøtet, registrere deltakerne osv. Vi er også blitt eksperter på kopiering, adressering og utsending av post. Heldigvis jobber vi fire i Arbeidsutvalget godt sammen, og nå håper vi at alt er i

boks. Kontakt med hotellet har vi også hatt, men det er Bergensforeningen som har ansvaret for hotellet og det praktiske arrangementet for øvrig.

SAKO

Gerd Waaktaar Gamst og Arnulf Krokan deltok på SAKO-møte 3. mars. Medlemmene i arbeidsutvalget for toårsperioden som nettopp er påbegynt, kommer fra Vegvesenets og Jernbanens pensjonistforbund, i tillegg til Norsk Pensjonistforbund. Vårt forbund er altså ikke med i arbeidsutvalget til SAKO i denne perioden. Årets SAKO-seminar holdes i uke 35.

Årsmøte i Trondheim

Gerd Waaktaar Gamst deltok på årsmøtet i Trondheimsforeningen.

Husleiespørsmål

Gerd Waaktaar Gamst og Arnulf Krokan har hatt møte med markedsdirektøren og to andre representanter for Telenor Eiendom (TE). Det er nye navn i ledelsen av TE, men dette medfører neppe endringer som har betydning for våre leieforhold. TEs organisasjon blir imidlertid noe mer sentralisert. På møtet tok vi opp noen aktuelle spørsmål om foreningenes leieforhold med TE. Noen av disse spørsmålene vil TE ta opp på et kommende møte med sine kontaktpersoner i regionene.

Flere lokalforeninger har sagt opp sine leieforhold, slik at det nå kun er seks foreninger som leier fra TE.

25.05.05/AK

VEL BLÅST I BERGEN

Landsmøtet 2005 i Bergen er for lengst i havn. Delegationene fikk oppleve en by i solskinn og regn, informative foredrag, strid om vedtekter og pengefordeling, underholdning på høyt nivå og valg. Halve styret ble skiftet ut, og nye koster er klare til å feie.

Leder i Bergenforeningen, Aslaug Hellevang og kultur-sjefen i Bergen, Ole Varberg, ønsket vel møtt til Landsmøtet. Om lag 70 utsendinger fikk givende dager i Bergen. Tre foreninger stilte ikke opp. Det er beklagelig at noen mener det er greit å være gratispassasjerer og ta i mot ufortjent pengestøtte, i stedet for å slutte opp om forbundet og ta medansvar for felles styre og stell.

NPF på hugget

Sekretæriatsleder Harald D. Norman i Norsk Pensjonistforbund skapte forventninger om at NPF kan få gjennomslag for sine krav om rettferdige pensjonsytelser og eldrevelferd.

NPF har 1000 lokale foreninger i 19 fylker med til sammen 152 000 medlemmer.

NPF har forhandlingsrett med Staten og er høringsinstans for saker som gjelder eldre. Han kom inn på Statsbudsjettet for 2006 og de punktene som er spesielt viktig for pensjonistforbundet, blant annet:

- Gravferdsstonaden må gjeninnføres
- Flere sykehjemsplasser
- Tannhelse for eldre
- Geriatri og forskning
- Funksjonsdyktige Eldreråd
- Krav om at Trygdeavgiften må ned til 1.8%.
- Forhandlinger om Grunnbeløp (G) og kompensasjon for etterslep

Pensjonsreformen får fullt gjennomslag fra 2050, men fra år 2010 skjer det noe for pensjonistene når regulering av pensjonene blir basert på gjennomsnittet av pris- og lønnsveksten. **Vi må merke oss hvilke partier som vil forringe framtida for dagens pensjonister.** Forutsetningen fra 1967 er ikke oppfylt. I dag ligger pensjonsutbetalingen på 51 % av lønna, i stedet for 67 % som opprinnelig bestemt.

Framtiden for pensjonistforeningene

Inger Qvam fra Trondheim fikk forsamlingen i tenkeboksen da hun la fram sine betraktninger om telepensjonistenes framtid. Hun tok utgangspunkt i at vi har 35 lokale pensjonistforeninger med fra 30 til 550 medlemmer. De

eldste foreningene er ca 45 år gamle, den yngste ble stiftet i 2002. Foreningene samler over 4000 medlemmer med forskjellige interesser. Noen er tilfreds med å møtes til koseprat over en kaffekopp, mens andre satser på tankevekkende foredrag med debatt etterpå. Poenget er at vi må gi medlemmene et variert tilbud, slik at alle finner det interessant å komme på møtene.

Vi må være bevisst på hva som kreves for å dekke medlemmenes behov og ønsker, hevdet Qvam. Vi hadde en felles arbeidsgiver og et langvarig arbeidsfelleskap. Som kompensasjon for arbeidsfelleskapet finner vi nå nytt fellesskap gjennom pensjonistforeningene.

Driften av foreningene må gjenspeile det som skjer i samfunnet. Da kreves bevisstgjøring, entusiasme, positiv innstilling og at vi gjør oss synlige. Omsorg for hverandre er et stikkord. Å ta vare på tradisjoner, medlemmene våre og være i nåtiden, er viktig for å overleve som forening.

Foreningene dekker et behov og har livets rett. Men ingenting kommer av seg sjøl. Vi må stå på og tilpasse oss endringene rundt oss. Vi må være villige til å ta nye utfordringer. Det betyr at vi må se fremover.

Antallet teleansatte synker stadig, Telenor er oppstykket og virketiden sammen faste kollegaer er kortere. Det er en ny situasjon som påvirker rekrutteringen til pensjonistforeningene. I dag er Telenor lokalisert på seks sentrale steder i landet med tilhørende pensjonistforeninger. Overbygningen og støtten som Landsforbundet står for, er derfor ekstra viktig for de lokale foreningene rundt om i landet.

Pensjonskassen lever

Direktør og daglig leder Marit Aasen fortalte at Telenor Pensjonskasse ble en privat pensjonskasse for 54 selskap i Telenorkonsernet fra 1.9.95. Pensjonskassen dekker 12000 medlemmer og har en forvaltningskapital på 4,5 mrd kroner. Det utbetales nå pensjon til vel 1800 pensjonister.

Pensjonskassen får ikke andel av Telenors resultat. Det er overskuddet av forvaltningskapitalen arbeidstakerne har betalt til pensjonsfondet som bestemmer om det blir penger til å regulere pensjonene. Da aksjemarkedet stupte i 2002/03, ble det ingen avkastning og dermed heller ingen regulering av pensjonene det året. Årlige reguleringer er begrenset til maksimalt tilsvare økningen i Folketrygdens grunnpensjon.

1

Tele i 150 år

At dagens Telenor har 150 år på baken og jubilerer med brask og bram, var temaet for Konserndirektør Bjørn Magnus Kopperud da han talte til Landsmøtet. Etter en presentasjon av jubilanten med en hypermoderne videosnutt hva lyd og bilder angår, slo Kopperud fast at dagens Telenoransatte var stolte av Telenor og jobben sin. Det har også vi pensjonister all mulig grunn til å være, mente han.

Omstillingsprosessen som startet i 1992 var en tung tid for de ansatte og bedriftens ledere. 6000 ansatte måtte ut som en konsekvens av teknologiske og konkurransemessige endringer. I dag fremstår Telenor som en konkurranse-dyktig bedrift med god økonomi, hvor Staten eier 53 % av aksjekapitalen.

Bedriften har 9000 ansatte i Norge og 7450 i utlandet. 55 % av inntektene kommer fra virksomheten i Norge, men det er inntektene fra mobilsatsingen i utlandet som vokser mest. Fasttelefon-tjenesten går tilbake. Den store utfordringen fremover er IP-telefoni. Det betyr at tellerskrittene forsvinner når kundene går over til å bruke internettet for telefonsamtaler.

Bedriften satser fortsatt mye på lederopplæring. En god leder er forutsetningen for å lykkes, ikke minst i utlandet. Telenor opererer utenlands som en ren kunnskapsbedrift. Vi leverer fagkompetanse og prosjektstyring, ikke materiell av noe slag, det kjøpes på det åpne marked.

Hva fremtiden bringer er det vel ingen som vet. Men at alt endrer seg, det vet vi, avsluttet Kopperud til en lydhør forsamling.

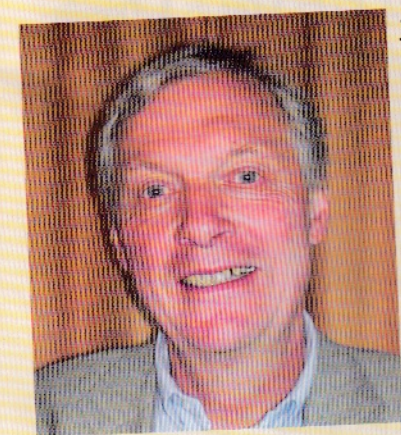
Valg og utskifting

Halve landsstyret ble skiftet ut. Valgkomiteen hadde holdt kortene tett, forslagene ble først gjort kjent etter møteslutt dagen før valget. Mange mente det var unødige hemmelighetskremmeri og lite demokratisk.

Leder og sekretær hadde frasagt seg gjenvalg. Ny forbundsleder er Dagfinn Skarbøvik, 64 år, fra Sentrale enheter. Ny forbundssekretær er Kjell Tangen, 66 år, også fra Sentrale enheter i Oslo. Styret for øvrig består nå av Bjarne Ulvang, Bergen og Gerd Blomstrand Kristensen, Bodø, som begge ble gjenvalgt. Berit Aune fra Tromsø er nytt styremedlem etter Gerd Parelus, Trondheim.

2

3

4

1. Nyvalgt forbundsleder Dagfinn Skarbøvik (tv) og forbundssekretær Kjell Tangen beredt til å føre Telepensjonistenes Landsforbund inn i fremtiden.

2. Konserndirektør Bjørn Magnus Kopperud og direktør for Telenor Pensjonskasse Marit E. Aasen, holdt interessante foredrag på Landsmøtet.

3. Nyvalgt forbundsleder Dagfinn Skarbøvik.

4. Forførerisk bergensleder sang Fjellveivisen med glød under middagen.

Kontingent, budsjett og forslag

Etter mye att og fram og litt forvirring om avstemningsregler, ble det vedtatt at minste medlemskontingent skal være 150 kr. Frykt for at økt kontingent gir stort frafall av medlemmer stemmer ikke med virkeligheten, i følge de foreninger som alt hadde økt kontingenten. Arrige 80-åringer sto opp og mente det var en fornærmelse når noen mente at 'de eldste eldre' skulle slippe å betale kontingent for medlemskapet. Påstand om overbudsjettering og forslag om mer penger ut til foreningene, blir oppgaver å se på for det nye styret.

ET HJERTESUKK

Sukket går til pensjonskommissjonens innstilling som skal behandles i Stortinget i slutten av mai. Det er helt uøndvendig at denne viktige saken skal forseres slik. Er det en bakenforliggende plan eller hensikt ved at behandlingen ikke utsettes til etter valget? Ved å behandle saken nå og ikke etter valget, "slipper" nemlig partiene å måtte tone flagg i denne saken. Så langt jeg har lest, er alle svært så enige om at vi MÅ ha en ny pensjonsordning. Kun et parti – Pensjonistpartiet – er uenig med resten av partiene i pensjonssaken. Bare tenk hva det kunne ha avstedkommet ved et valg!

Den samstemmigheten (med visse detaljforskjeller) som går på tvers av partigrensene, er nesten rørende. Det betyr nemlig uendelig mye i budsjettssammenheng for AS Norge hvis politikerne får fortsette som før med "forvaltningen" av trygde- og arbeidsgiveravgift-innbetalingene slik de har gjort.

Politikerne bruker nemlig innbetalingene til mange andre oppgaver. Bare 38 % av innbetalingene til folketrygden går i dag til alderspensjon, og ca 17 % går til uføretrygd, til sammen 55 %.

Hele 45 % av det vi innbetalte fra 1967 og fram til vi gikk av, går til andre formål som fødselspenger, arbeidsløshets-trygd, medisinsk rehabilitering, stønad til enslige forsørgere, forskuttering av underholdningsbidrag, distrikts-subsidiering m.m. Alt dette er gode formål, men det er ikke innbetalt penger til disse formålene i pensjonsinnbetalingene.

Det er dette som har ført til en anstrengt økonomi, og undergravd det pensjonssystemet som var planlagt i 1967. Den nye "moderniserte folketrygden" ser ut til å gå i samme spor, noe som medfører at økonomien blir like dårlig på sikt. **Et system der myndighetene/politikerne kan bruke pensjonspenger til annet enn pensjon, kan aldri bli "bærekraftig".**

Kultur og fest

Bergensforening som vertskap hadde god hånd om det tekniske arrangementet, været inkludert. Etter bussrunde i byen med innlagt vandring på Bryggen og fisketorget, var det tid for en stilig og underholdende festmiddag. Sangkoret Teletonen var i sitt ess. Likeså sprudlet innleid toastmaster og taffelmusikant, mens talentfulle pensjonister gjorde lykke med sin fremføring av Fjellveivisen.

Trussel om flystreik ga håp om forlenget opphold blott til lyst, men slik gikk det jo ikke. Så nå er det bare å se fram til neste landsmøte om to år.

Dette er facts, men det er umulig i dag å snu – vi skal ha ny folketrygd samme hva historien sier, det er det bred enighet om i Storting og Regjering.

Så får vi antagelig løfte blikket og se det hele i et større perspektiv. Vi betaler skatt og trygdeavgift og moms og avgifter i ukjent antall som utgjør AS Norges inntekter. Fra inntektene går AS Norges totale utgifter, så får vi heller være pragmatiske fra hvilke poster i budsjettet utgiftene tas.

Resultatet

Pensjonsreformen ble underskrevet 19.05.05 av Regjeringen, AP og SP. Det var bred enighet om hovedpunktene. Det er mer eller mindre blåkopi av hva LO-kongressen vedtok 12. mai 2005. Frp og SV undertegnet ikke. Hovedpunktene i avtalen er:

- Tjenestepensjon for alle fra 1.1.06
- AFP beholdes
- Åpner for en tidligpensjon fra folketrygden
- Alle år teller med i opptjeningen
- Vi må regne med å jobbe lenger hvis levealderen stiger
- Omsorgsarbeid skal gi pensjonspoeng, det arbeides for tilbakevirkende kraft
- Ytelser under arbeidsløshet og sykdom skal gi poeng
- Nåværende offentlig pensjon med bruttopensjon 66 % beholdes

Det gjenstår mange store spørsmål. Hva med uføretrygden? Hvordan skal tjenestepensjonen finansieres? Hvordan blir AFP? Hva er tidligpensjon fra Folketrygden? Det er mange, mange spørsmål som trenger seg på, og som er ubesvart.

Gerd P.

TELEJUBILEUM I TRONDHEIM

Pensjonistene og telebarna gjorde seg sterkt gjeldende da Telenor holdt 150-årsdag på Tyholt i Trondheim. Samtidig dukket den etterlengtede sola opp, og termometeret sleit seg opp til 13 grader i anledning dagen. Over 800 personer svirret omkring og gledet seg. Og 220 telepensjonister påmeldt vitner om fortsatt stort hjerte til Telenor.

Ballongene var populære og serveringen gedigen. Vandringen mellom matteltene, bruskassene og gratisboksen satte folket i bevegelse. Gjensynsglede med fjerne og nære kollegaer gjorde hjertegodt. Musikken var høy nok, selv døvhørte pensjonister trakk over til spiseteltene for andre gang da det dunket som verst.

Uventet overraskelse var gode tilbud fra Telespar og mobilselgeren. Hadde vi visst det på forhånd, kunne det blitt handel til felles glede. Nå kom det for brått på. Men standen til Telespar fikk sine forslag til slagord, så nå er det bare å vente på premien.

Are og Odin var et blinkskudd som frydet gamle og unge. Ikke mange forunt å være toillat med stil og håve inn penger på det. "Tore på sporet" lurte i kulissene som kon-

God gammel årgang på Tyholt under jubileumsmarkeringen.

feransier. Viktigste oppgaven var å etterlyse pappaer som var kommet bort i pølsekoen.

Når sant skal sies: Uten telepensjonistene hadde det vært magert i telt og på bord og benker. For det meste var det våre barnebarn som klatret i stolper og åt seg sjuk på is og brus. Snakk om Telenor i alles hjerter!

Vi takker for et flott arrangement og god mat, og gir honnør til den lokalt ansvarlige, Sturle Håland, for godt gjennomført bursdagsprogram.

ENTUSIAST OG TRADISJONSBÆRER

Det vanket raust med godord og blomster da Inger Qvam takket av som mangeårig leder av Trondheim pensjonistforening. Og ektemannen Harald støttet opp som vanlig.

foreningens virksomhet. Det vanket æresmedlemskap, blomster, gaver og godord som fortjent. Også på landsmøtet i Bergen kom gode ord som takk for innsats og engasjement.

Det står alltid en forståelsesfull mann bak suksessrike kvinner. Ektemannen Harald på 84 år er intet unntak. -Uten Harald ved min side hadde jeg sluttet for lenge siden, sier hun. Men nå har han vært forsømt lenge nok. Dessuten er

Leder i Trondheimsforeningen, Inger Qvam, har gått av etter åtte år som foreningens leder. Ikke er det helse som driver henne til å slutte, selv om hun har passert de 70. Men etter ni år i styret er det på tide å ta timeout, sier hun. -

Alderen er ingen hindring, jeg er da bare 72 år, sier hun beskjedent.

Det ble stor heder på årsmøtet i Trondheim for arbeidsinnsats, inspirasjon og aktiv holdning til

det en flokk barnebarn som også trenger å se mer til bestemor si. Inger er av den typen som får tid til alt. Samtidig skal alt være skikkelig og ordentlig. Hun er en tradisjonsbærer, samtidig som hun også er bevisst på at det er nødvendige å tilpasse seg til tiden man lever i for å henge med.

Til Televerket kom hun som 16-åring i 1949. Harald beilet, vant og 3 barn fulgte i rask rekkefølge. Tvillinger var både gavepakke og ekstra belastning, men ungdommen greier alt, som hun selv sier.

Idérik og positiv som hun er, endte Inger opp som verneleder i Trondheim teleområde. Hun tok utdanning som verneingeniør i 1984-85 og var selvskreven da jobben ble ledig. En tid var hun også primus motor for bedriftsbladet Telenytt. Hun takket for seg som teleansatt i 1993, men la seg ikke på latsiden av den grunn. Pensjonister lå også hennes hjerte nær. Det var ikke nok å bare være en av dem, hun ville også være noe for dem. Og foreningen tok i mot henne med åpne armer.

Å hvile på laurbærene ligger ikke for Inger. Sist på landsmøtet i Bergen hadde hun mye på hjertet når det gjelder tanker om telepensjonistforeningens fremtid.

Det vil ikke forundre oss om hun kommer tilbake når timeout tida er omme.

TIL KRISTIANSUND FOR UTEN GRUNN...

Det sang 60 telepensjonister fra Trondheim da de la fra kai med hurtigruta Midnatsol med kurs for "baillbyen" til medlemsmøte og sightseeing.

Værgudene var så absolutt på vår side, og boblebadene på soldekket bød på fristelser. Men vi holdt oss i skinnet og på det tørre, mens kystturistene fra utlandet nyttet sjansen til å boble seg forbi Munkholmen og ut Trondheimsfjorden.

Mens de mathungrige mesket seg med hurtigrutelunsj og kaloribomber til 270 kr per munn, nøt de solhungrige solvarmen på omtalte dekk, mens øyer, holmer og skjær seilte forbi. Midnatsol klappet til kai i Kristiansund etter seks timers tur i sol og maks-

vær, punktlig som alltid. Da hadde de to reiselederne og et par av de menige pensjonister, bivånt innseilingen fra broa og fått et lynkurs i hurtigruteseiling av første styrmann Lorentzen.

Mens sjøen lå blank som ei nystroket blåskjorte, og hurtigruta seilte sin egen sjø styrt av GPS, radar og alskens elektronikk og tekniske hjelpemidler, fortalte den pur unge styrmannen hvordan skuta trygt og sikkert fant ruta si helt på egen hånd.

Reiseledere på brobesøk lot seg fascinere av førstestyrmann Lorentzen på hurtigruta Midnatsol.

Oppkledde teledamer på besøk i klippfiskfabrikken i Kristiansund

Midnatsol er bygg nr 73 fra Fosen mekaniske verksteder i Rissa, og altså ækt trønder. Våre evigunge reiseledere spurte og grov den kjekke styrmannen om alt mulig. 22 dagers seilas med 6 timer på og 6 timer fri døgnet rundt, kompenseres med 22 dager fri. Redaktøren ante et forventningsfullt spørsmål om hva styrmannen gjorde de 22 dagene på land, men damene besinnet seg.

Skipsleia er fortsatt den over 110 år gamle losleia med de gamle sjømerkene. Egentlig er den ruta unødvendig med alle hjelpemidlene vi rår over i dag, så snarveier ville ikke være noe problem. Men, - hevdet styrmann Lorentzen, sikkerheten går foran alle nyvinninger, så vi følger fortsatt de gamle leia.

I trygg forvisning om at alt var under kontroll, overlot brugjestene til styrmannen å få Midnatsol trygt til kaia i Kristiansund. Og sannelig sto han ikke også ved landgangen da vi gikk i land. Rask i sninga disse ungdommene. Da hadde nok overstyrmannen overtatt på broa, skjønte vi. Rangordningen tilsier at manuell manøvrering ved kai er forbeholdt de med mange gullstriper på uniformen.

Etter et kort og intenst medlemsmøte på hotellet var det middagstreff og tilløp til rumba og andre danser etterpå. Leder Gerd Ohr fra den lokale pensjonistforeninga i Kristiansund syntes det var gildt at trondhjemmerne ville besøke deres by, og presiserte under hotellmiddagen at de selv følte seg mer som reservetrønderer med fokus på Trondheim enn på de andre mørebyene. Slik tale ble belønnet med rause klappsalver fra Sørtrønderne.

Et fyrverkeri av en guide med kunnskap og meninger om det meste, tok oss med på rundtur i byen. Vi trålet alle bydelene, eller "landene" som Innlandet, Kirklandet, Gomalandet og andre land. På folkemunne også kalt både Marokko, Tahiti og andre eksotiske utnavn, alle grunnet på gamle hendelser og situasjoner over vår forstand og begripelse. Kystkultur og fiskerisamfunn har sine særegenheter.

Byens eneste gjenværende klippfiskfabrikk var første stopp. Her ble det anledning til å kjøpe 'Superior Bacalao' i ikke alt for dyre dommer, samtidig med en grundig innføring i produksjonsteknikk og torskens anatomiske herligheter.

Vi befor byens kirker, utsiktstårnet hvor vi så helt til Smøla, rikmannsgravlunden 'Alders Hvile' hvor vi kunne lese dypsindige inskripsjoner som 'I dag vi findes hel med Magt, I morgen død på Baare lagt'. Alt mens vår guide berettet om at i dag, 28. april, var det akkurat 60 år siden Kristiansund ble bombet i brann. Bombinga var varslet på forhånd, så folk hadde for lengst flyktet da flyene kom, og ingen omkom.

Mens vi forflyttet oss med bussen fikk vi servert tanker om eldrebølgen som er full av kraft, den kan bli en skikkelig Tsunami. Hvorfor gjør vi de eldre til stakkarer fordi de trenger litt hjelp i hverdagen? De gamle vet hva som gjør dem trygge og hva de vil. Selv en treåring sier 'Gjør det selv, jeg' når klærne skal på, og vil helst greie seg selv.

Bacalaomiddagen på den gamle fiskerestauranten Smia var en drøm, og kaffestoppen på den museale butikken "Kaffebrenneriet" var en nostalgisk opplevelse. Gjensynet med 'Håndbok for soldaten, utgave 1954' ga redaktøren rykninger i skuddfingeren og minner om den kalde krigen i Nord-Norge i ungdoms dager.

Hjemturen via den gamle krambua på Vinjeøra ved bunnen av Vinjefjorden med streif av sommersonne, gjorde det hele fullkomment. Så det er bare å innrømme: Det ER GRUNN for alle til å spandere en dag eller to for å oppleve Kristiansund.

Jahn

GLIMT FRA TELEHISTORIEN - del 2

Vi fortsetter med utdrag fra tidligere distriktsdirektør Evert Bestorp sin historiske oversikt om utviklingen av telekommunikasjonene. I forrige nr. dreide det seg om telegrafene. Nå er vi kommet til starten på telefonepoken.

Telefonen og dens historiske bakgrunn

Det har vist seg gang på gang i historien at det ikke alltid er de såkalte eksperter som får de geniale ideer. Det lå i tiden og teknikken at telefonen måtte komme. Vi vet at Alexander Graham Bell ble den offisielle jordmor. Han ble også tilkjent farskapet, men først etter at han hadde vært gjennom 600 rettsaker. Protokollene fra rettsforhandlingene utgjør hele 30 bind!

Elias Kræmmer forteller i sin bok "Glad ungdom" om Bells demonstrasjon av telefonen i Drammen i 1877. Jeg skal bare minne om slutten av historien der den forvirrede Borch plutselig la røret fra seg og sa de berømmelige ord: *"Ja, mine herrer. Det er et meget morsomt leketøy, men noen praktisk betydning får det aldri!"*

Men også fagfolk, som for eksempel den danske telegrafdirektør, betraktet telefonen som et leketøy. Og for å si det like ut, han hadde følge av vår egen telegrafdirektør! Og Staten, jo, den holdt seg også langt unna telefonen!

Det ble det amerikanske Bellkompaniet som 5. mai 1880 fikk rett til å føre telefonledninger over byens offentlige gater og plasser og å nytte gategrunnen til nedlegging av kabler i Christiania.

Ingen pangstart for telefonen heller

Starten av telegrafene i 1855 var beskjedne. Privattelefonens start vakte heller ingen oppmerksomhet. Vi er i dag ikke i stand til å fastslå den nøyaktige dato da telefondriften startet i hovedstaden. Mest trolig var det en dag i juni 1880 at Bellkompaniets telefonsentral startet opp på et kvistværelse i brødrene Wolds gård i Grensen nr. 10. I november 1880 hadde kompaniet 150 abonnenter. Det er artig å merke seg at Telegrafvesenet ikke var abonnent!

Allerede i november 1880 ble det åpnet telefonsentral i Drammen, men det ble ikke noe av den planlagte telefonforbindelse mellom Christiania og Drammen. Telegrafdirektør Nielsen ønsket ikke noen konkurrent til Telegrafens beste melkeku, nemlig telegraflinja Christiania-Drammen. Han tok derfor effektive skritt for å hindre konkurranse mellom telegraf og telefon og foreslo en egen lov som ga staten enerett.

Telegrafdirektør Nielsen var ingen hvem som helst, men selve telegrafens far i Norge. Da telefonen kom til hoved-

staden, hadde Nielsen ledet telegrafene i 25 år, og han prioriterte telegraf foran telefon. Han sto langt fra alene med sitt syn. Selv de land som allerede anerkjente telefonen som et nyttig kommunikasjonsmiddel, vurderte den lavt i forhold til telegrafene.

I 1888 foreslo Telefonselskapet i Christiania for telegrafdirektøren å opprette **telegramtelefonering** ved telegrafstasjonen i hovedstaden. Telefonselskapet tilbød seg å legge inn telefon gratis til bruk for telegrafene hvis den ville utføre telegramtelefonering. Telegrafvesenet var ikke interessert, men overlot Telefonselskapet et rom på telegrafstasjonen, slik at Telefonselskapet selv kunne drive telegramtelefonering. Men da Telefonselskapet hadde opparbeidet og drevet tjenesten i 8 år, overtok Telegrafvesenet tjenesten fra 1. juli 1896.

Mens telegrafdirektør Nielsen ventet på sin "enerettslov", telegrafloven av 1881, fikk han vegdirektøren til å legge ned forbud mot å krysse statens veier med telefonlinjer. Dermed klarte han effektivt å stoppe Bellkompaniet som dermed ga opp å skaffe telefonforbindelse mellom Christiania og Drammen. Denne hindringen var effektiv. Det skulle gå 11 år før en privatmann fikk konsesjon på telefonlinje mellom de to byer.

Ved utgangen av 1892 var kommet hele 78 private telefonanlegg med rundt 10.500 apparater i drift.

Lederskifte og ny giv

En ny telegrafdirektør, Jonas Severin Rasmussen avløste telegrafens far, Carsten Tank Nielsen. Rasmussen markerte seg straks. Hans første handling som telegrafdirektør da han 21. november 1892 trådte inn på sitt kontor i Storgata 3, var å rekvirere telefon innlagt på telegrafstasjonen i Christiania - altså 12 år etter at telefonsentral var åpnet i byen!

Telegrafdirektør Rasmussen ble den første store forkjemper for **statstelefon** i Norge. Rasmussen hadde ikke før tiltrådt, før han kastet seg over telefonproblemerne da Indredepartementet oppnevnte han som formann for Telefonkomiteen av 1892.

Komiteens innstilling forelå i februar 1894, og den skapte liv og røre, ikke minst i det politiske liv, og den reiste det brennbare spørsmål om grensene mellom statstelefon og privattelefon. Komiteflertallet mente at en deling mellom staten og det private ikke ville vise seg praktisk og holdbar i lengden.

Komiteen hadde utarbeidet en landsplan med omkostningsoverslag for et sammenhengende rikstelefonnett sør for Namsos. Sakkyndige menn hadde verdsatt de private telefonanlegg som det kunne være spørsmål om å innløse.

Det dreide seg om litt av en investering etter datidens forhold, hele 7 millioner kroner. Mindretallet, som var telefondirektøren i Christiania, kunne ikke slutte seg til flertallet om at det skulle være til gagn for telefonens utvikling i vårt land at staten overtok all telefondrift. Han mente at statens befatning med lokaltelefonen bare burde skje ved bidrag til anleggsutgifter i de landdistrikter der forholdene var slik at telefonen ikke kan bestå ved private tiltak alene.

Telefonkrigen

Komiteflertallets bastante synspunkt var nok drøy kost for statsråden for Indredepartementet. Han måtte vinne tid, og noe overraskende sendte han like godt innstillingen fra Telefonkomiteen landet rundt til høring i fylkene! Ikke en helt ukjent treneringsmetode den dag i dag. Men så var da heller ikke statsråden noen annen enn den som i midten av 1880-årene la grunnlaget for opprettelsen av privatmonopolet Christiania telefonselskap. Den ubetinget store telefonautoritet, telefondirektøren i Christiania, med sitt sterke særvotum, var nok en medvirkende årsak til at statsråden ikke lot saka bli bearbeidet og forelagt Stortinget.

Statstelefonens forkjempere forsøkte gjennom et privat lovforslag å fremme saka for Stortinget, men mislyktes. Privattelefonens forkjempere gikk til motangrep.

Telegrafdirektør Rasmussen måtte oppleve at privattelefonens drabanter brukte hans forgjenger, telegrafens far, som argument mot seg, fordi Carsten Tank Nielsen hadde erklært i sin tid at statlig telefondrift ville bli dyrere enn privatdrevet telefon.

Telefonselskapene samlet seg i en landsomfattende forening og gikk på sitt første landsmøte i 1895 i Christiania, inn for at ikke bare lokaltelefonen, men også rikstelefonen skulle drives av private og ikke av staten. Kampen mellom statstelefonen og privattelefonen var begynt for alvor.

Under stikkordet "telefonsaken" dukket den opp i mange år framover så snart Telegrafvesenet var på dagsorden i Stortinget. Og tonen skulle bli hard. Således kunne Aftenposten 30. mai 1896 etter en budsjettsak i Stortinget fortelle sine lesere at *"det er atskillig opplagret bitterhet i telefonsaken. Representantene for de to retninger nærer omtrent samme følelser for hverandre som hunden for katten. Det kan vel sies at det er privattelefonens tilhengere som har brakt den meste bitterhet inn i striden fordi det bak dem i langt høyere grad står personlige interesser."*

Telefonkomiteen av 1892 hadde med sin dristige innstilling reist et spørsmål som før eller seinere måtte få sin avklaring. Det skulle imidlertid gå to verdenskriger og mer enn 50 år før Telefonkomiteens flertallssyn på lokaltelefonen ble bekreftet av et stortingsflertall!

ANNONSE

Opplysningen®

1881

Vi kan mer enn bare telefonnummer

Sats på 1881

for personlig service

Vi hjelper deg med det meste!

www.opplysningen1881.no

MELD DEG INN I DITT HJEMSTEDS TELEPENSJONISTFORENING!

Her møter du venner og kollegaer og oppfrisker gamle minner

ARENDAL	Björg Berli	Sandnes	4812 Kongshavn	37 08 82 71
BERGEN	Aslaug Hellevang	Postboks 7150	5020 Bergen	55 13 43 87
BODØ/SALTEN	Nils Bøe	Tjeldberget 11/LE 301	8012 Bodø	75 58 11 68
DRAMMEN	Odd Nålby	Tors vei 48 B	3040 Drammen	32 81 00 25
GJØVIK	Bjørn Kjensberg	Frans Olsensv. 11	2817 Gjøvik	61 17 39 09
GLÅMDAL	Jan H. Andreassen	Blomstervn. 37	2208 Kongsvinger	62 81 59 40
GUDBRANDSDAL	Magnhild Syrrist	Storg. 8	2670 Otta	61 23 02 81
HAMAR	Bjørn Pettersen	Delfinen 17 A	2315 Hamar	62 52 35 11
HARSTAD OG OMEGN	Bodil Hanssen	Stokkemyrvn. 33 D	9409 Harstad	77 07 36 03
HAUGESUND	Arne Fosse	Hervikvn. 10 D	5521 Haugesund	52 71 65 50
HELGELAND	Evald Hagenes	Veslefrikkvn. 13	8800 Sandnessjøen	75 04 34 34
KRISTIANSAND	Elisabeth Augland	Koggevn. 62	4624 Kristiansand	38 08 52 78
KRISTIANSUND	Gerd Ohr	Sørsundvn. 28	6507 Kristiansund	71 67 12 06
LARVIK	Øivind Jensen	Jegersborggt. 8 C	3257 Larvik	33 18 27 46
LEVANGER	Sigrun Moe	Rognhaug	7600 Levanger	74 08 13 62
LILLEHAMMER	Else Doseth	Frødingfaret 8	2613 Lillehammer	61 25 03 15
LILLESTRØM	Aud Marwell Myrvang	Sundg. 20	2081 Eidsvoll	63 96 45 54
LOFOTEN	Kjell Tetlie	Postboks 2	8309 Kabelvåg	76 07 83 12
MOLDE	Sigrid Jordhøy	Torbjørnsv. 13	6429 Molde	71 25 33 13
NAMSOS	Randi Langås	Vasshusvn. 2	7800 Namsos	74 27 50 68
NARVIK OG OMEGN	Åse Håkonsen	Arbeiderv. 101 A	8516 Narvik	76 94 35 84
OSLO	Eva-Marie Kvelland	Vektervn. 73	0681 Oslo	22 19 76 90
RINGERIKE	Halvard Solberg	Krokenvn. 16	3515 Hønefoss	32 12 27 09
SANDEFJORD	Arne Svanberg	Asnesodden 18	3222 Sandefjord	33 47 30 44
SENTRALE ENHETER	Bjørn Sandnes	Låvevn. 50	0682 Oslo	22 26 49 80
SKIEN	Liv Berit Aadna	Hollavn. 105	3729 Skien	35 54 27 80
SOGN OG FJORDANE	Dagunn Klakegg	Postboks 168	6801 Førde	57 82 14 21
STAVANGER	Marit Torkildsen	Regimentvn. 80	4045 Hafrsfjord	51 55 16 66
STEINKJER	Sverre Steinstad	Sundsnesvn. 35	7670 Inderøy	74 15 32 26
TROMSØ	Anne-Berit Aune	Utsikten 78	9018 Tromsø	77 67 51 00
TRONDHEIM	Ole J. Sandbekkhaug	Anton Bergsv. 38	7099 Flatåsen	72 84 98 02
TØNSBERG	Unni Due Rosenblad	Nedre Bogenv. 43	3124 Tønsberg	33 32 45 14
VALDRES	Astri Jodalen	Øvrevn. 33	2900 Fagernes	61 36 00 59
ØSTFOLD	Karsten Karlsen	Skogfaret 33	1621 Gressvik	69 32 72 27
ÅLESUND	Oddveig Saure	Ørnetua 12	6009 Ålesund	70 13 78 30